

IRAZKINTZA

"IKERTU" "AZTERTU" "BILLATU" TA "ARAKATU"

ADITZAI BURUZ

Ona emen esangura bardintsuko lau aditz. Euskeraz askotan jazoten dan gauza da ori, eta izan be, gure izkuntzari zeaztasuna kentzen dautsan oparotasuna.

Zoritxarrez, euskerea elerti-alorrean garapen urrikoa da, irakurle gitxi dogulako, eta idazleak aren baten, sasi-idazleak alde batera itzirik. Eta garapen urri orreri geitzen ba'dautsagu, askotan itzen esangurea laiñotsua dala, lengo akatsari beste eragozpen bat erasten dautsagu.

Azken aldiotan ikusi dot "IKERTU" aditza, jakintzaren alorrean zear jargibide edo ezaguerak lortzeko egiten diran aalegiñai, esaten yakela. Ez dot oso txartxat emoten, balña nik aditz ori beste zentzunez erabilten ikusi dot; lagun edo geiso bateri etxera edo geisotegira egiten yakon ikustaldia, alegia. Gogoratu dagigun, Arana Goiri'tar Sabiñ'en izendegian IKER eta IKERNE agertzen dirala "VISITACION" izena adierazoteko.

"AZTERTU" aditzari buruz, gogoratzen naz, gazte nintzala erabilten zala, ikastaroa amaituta, Irakasleak ikaslearl egiten eutsan ariketea, baimen-agiria lortzeko gai zan ala ez egiztazearren. Baita be, edozein gai zelakoa zan jakiteko, au da, erderazko "EXAMINAR".

Argiaren billa edo ezaguera barrien billa egiten diran ekintzak edo emoten diran urratsak adierazoteko, nire ustez badogu aditz egoki-egokia. Egia edo argiaren billa joate ori nik "BILLATU" aditzaz bereiztuko neuke, benetako billaketea dalako.

"Arakatu" itzari sen zeatza emoteko, lengo adierazpenak ikusita, badau nire ustez oso ondo mugatzen dauan esangurea, eta auxe alegia: gauza edo gai bat idoroteko egiten dan ekintza. Esaterako: "gela guztia arakatu neban galdutako dirua aurkitzearren" edo beste au: "Izarlariak ortzia arakatu eban izar barrien billa". Argi da, beraz, erderaz esaten dan "REGISTRAR" dala.

Aurrekoak esanda, ona emen esondatzen edo proposatzen dodazan adierazpenak

IKERTU = VISITAR
AZTERTU = EXAMINAR
BILLATU = INVESTIGAR
ARAKATU = REGISTRAR

ZUBIRI'tar iÑAKI